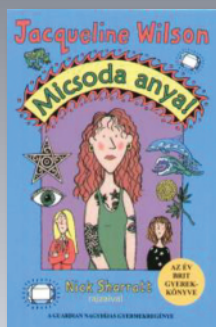

GYURÁSZ MARIANNA

TÖKÉLETLEN
TÜNDÉRMESÉK

Persze tündérmesékkal kezdtem én is, azt hiszem, erről felesleges sokat beszélni, olyan futószalagon gyártott eredettörténet. Nyilvánvalóan milliószor vonzóbb lenne olyan tanórákra kelni hétfő reggelenként, ahol azt gyakorlod, hogyan alakítsd kosárnyi sárkányfarkú kiskutyává a kedvenc kakaósbögréd. A tündérmesék magnetizmusa rántott az irodalom vonzókörébe, de mégsem rólok szeretnék most mesélni. Mert van egy másik eleme gyermekkorom olvasmányélményeinek, amiről szerintem érdekesebb.

Vegyünk egy gyerekkönyvet, aminek a főhőse egy vézna kislány, koszlott boszorkányruhában. Nem, nem, inkább egy diszfunkcionális kis család. Vegyünk egy gyerekkönyvet, aminek a „főhőse” a mentális egészség megbomlása.

Dolphin londoni szociális lakásban él lassan széthulló családjával: az impulzív, tetoválásokkal borított anyjával, Marigolddal, és közös életüket egyre nehezebben viselő nővérével, Starral. Marigold alkalmoszerűen dolgozik csupán, szoros barátságot ápol az alkohollal, és fiúai hetente váltják egymást. Mániákus, csillogóan optimista időszakai után rendre mély-mosdatlan depresszióba zuhan. És úgy tűnik, addig nem nyugszik, amíg testének minden négyzetméterét különleges, saját tervezésű tetoválásokkal nem borítja be. Régebben mindig Star volt, aki a gondjukat viselte, és azt mantrázta, Marigold nem tehet róla, hogy az ő agyát kicsit másképp huzalozták, mint a rendes emberekét. De Star egyre dühösebb, igazságtalannak érez ennyi felelősséget. Már tizenhárom éves, szeretné a saját életét is élni egy kicsit. Dolphin az iskolában népszerűtlen, diszlexiás, és még csak tíz éves. Két-ségeesen igyekszik megóvni a törékeny harmóniát, annál is inkább, mert Marigold rémmeséi az állami gyermekotthonokról egy életre az agyukba égtek.

Jacqueline Wilson kortárs realista gyerekregegyei számos brit irodalmi díjat szereztek az írónőnek, de talán még több vitát szültek

a szakmabeliek körében. A témái rendszerint súlyosak és kontroverzek, éppen amiatt, mert gyerekeknek szólnak. De ha kérdez bárki, ez a legnagyobb előnyük is. A Micsoda Anya! (eredeti angol címe, a kissé találobb The Illustrated Mum utalás Ray Bradbury 1951-es novellagyűjteményére, a The Illustrated Manre) az egyik legkedvesebb regényem, és én legalábbis roppantul értékeltem, hogy a könyv nem próbált hazudni vagy szépíteni semmit; hogy mellőzött minden képmutatást. Erre igazából később, számos újraolvasásaim során döböntem rá, gyerekként csak ösztönösen ragaszkodtam az élő, lélegző, borzalmasan tökéletes hőseihez. Dolphinnal együtt háborodtam fel, mikor a teljesen szakszerűtlenül viselkedő tanára az egész osztály előtt szégyenítette meg késés miatt, amiről Marigold félelmetes rohama tehetett. Vele együtt rettegtem, hogy az anyja most talán végérvényesen begolyózott. Vele örültem, mikor barátot talált az iskolai könyvtárban, miközben együtt bujkáltak erőszakos osztálytársai elől. Érdekes, de valahol mégis nyilvánvaló: ahogy idősebb lettem, újraolvasva más fényben láttam a testvéreket és a bipoláris depresszióval küzdő Marigoldot, elnézőbben álltam a gyengeségeikhez, jobban értettem az aggályait és frusztrációikat. Ezzel párhuzamosan egyre jobban dühített az ignoráns, rosszindulatú, csupa belső bizonytalanságról árulkodó viselkedés, amivel a környezete viseltetett Marigold és lányai iránt, mert annyira valódi világbeli reakció ez is sokszor. De Jacqueline Wilson nagyon okosan veszi fel a harcot ezzel a hozzáállással: tanítani próbál; amellet, hogy nagyon élvezetesen ír, rettentően edukatív, bátor és egyenes. Talán nem árulok el nagy meglepetést azzal, hogy bár a végkifejlet nem habos-babos és rózsaszín, mégis alapvetően derűlátó. Nem hiszem, hogy kizárólag azért, hiszen mégis ifjúsági irodalom a zsáner. Afféle emlékeztető ez, miszerint a mentális betegség diagnózisa nem feltétlenül tragédia – és semmiképpen sem halálos ítélet.

havilap

XXIV. évfolyam, 4. szám, 2016. december

Főszerkesztő: Hodossy Gyula

Vezető szerkesztő:

Petres Csizmadia Gabriella,

Petres Sándor

Örökös munkatárs: Turczel Lajos

A szerkesztőbizottság elnöke:

Fibi Sándor

Tagok:

Hrbáček Noszek Magdaléna

Kalácska József

Klemen Terézia

Krippel Éva

Novák Mónika

Pázmány Annamária

Szokol Dezső

Nyomdai előkészítés:

Václav Kinga

Gyenes Gábor

Nyomja:

Press Group s.r.o., Banská Bystrica

Kiadja:

Katedra Alapítvány

Felől kiadó:

Hodossy Gyula

Elérhetőség:

Katedra Alapítvány

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

E-mail: katedra@katedra.skHonlap: www.katedra.sk

Bankszámlaszám: 1014769018/1111.

Kiadványunkat támogatta a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala, a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma.

KATEDRA

mesanők

ročník XXIV., 4. číslo, december 2016

Vydavateľ:

Nadácia Katedra,

Palác Duna Palota,

Galantská cesta 658/2F,

929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

IČO: 35591609

ISSN 1335-6445 ■ EV: 611/08

Časopis vychádza s finančnou podporou

Ministerstva školstva, vedy, výskumu

a športu Slovenskej republiky.

Realizované s finančnou podporou

Úradu vlády SR - program Kultúra

národnostných menšín 2016.

Náklad: 2500 ks

REDAKCIA / SZERKESZTŐSÉGÜNK:

Nadácia Katedra – Katedra Alapítvány.

Palác Duna Palota, Galantská cesta

658/2F, 929 01 Dunajská Streda

Tel.: 00421 (0)31 552 90 28

Honlap: <http://www.katedra.sk>E-mail: katedra@katedra.skkatedra.szerkesztoseg@gmail.com

Minden jog fenntartva.

Kéziratokat nem őrzünk meg

és nem küldünk vissza.

A címlap Berta Ádám fényképének felhasználásával készült.